

Издази Суботом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ за годи-
ну ф. 6, за по године ф. 3,
за четврт године ф.ор. 1 и
50 новчића.
За АУСТРО-УГАРСКУ
за годину ф. 6, за по год.
ф. 3, за четврт године ф.
1 и 50 новчића.
За СРБИЈУ за годину
ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата шаље се у
плаћеним писмима нео-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор
Дописи шаљу се уредиш-
тву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 повч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграфске вијести.

Бечки „Кореспонденц-биро“ јавља:
ПЕТРОГРАД, 27. Августа: Ру-
си успједоше намјестити оп-
садне батерије на висинама
владајућим са Пљевном. 26. и
27. о. м. топовски бој.

КАШАВА, 30. Августа: На
дворском обједу, коме присуствоваху
надвојвода Албрехт, принц Леополд
и сви страњски официри, присуству-
јући маневрима, цесар наши здра-
вицу за здравље свога милога
друга и сајузника Цара, који
данас слави рођендан. Музи-
ка иntonира руску химну.

ПАРИЗ истога: Казнени три-
бунал осудио је Гамбету in
contumaciam на три мјесеца за-
твора.

Цетиње, 31. Августа.

Данас опет имамо да саопшtimo
својем читаоцима један најсјајнијех
успјеха нашега оружја: Војска наша
под заповједи сенатора Пејовића
и војводе Сочице успјела је опет је-
дну грану више у величанственим да-
ворвијенац славнијех црногорских
победа.

Има веће више од три неђеље,
што слушамо, како се Турци од Та-
ре примичу к црногорској граници
према Дробњаку. О снази и количини
те војске слушали смо разнолике гла-
сове, који су нас хтели упутити, да
је овој војсци задатком, да ослободи
Никшић од црногорске опсаде. Чека-
смо једну, другу те дочекасмо и трећу
неђељу, и та турска сила остаде при-
кована пред нашим границом, остаде
почивајући у Језерима. Сва љезана
дело састојаше се у том, што су по-
палили Шаранце, напуштено село у
турској граници. Турци и потурци
очекиваху Бог зна каква чуда од те
турске силесије. Наша малобројна
војска, једва 1000 људи, чекала је
турски нападај на граници, те тамош-
ња заповједници искаху не једанпут

ишто помоћи, на да униште турску
хорду. Но имајући важнија посла и
знајући за извесно, да се Турци не-
смину усудити у црногорску границу,
наше војсководство одгађало је посао
са том турском силесијом за боља
времена, која и наступише изгледом
брзога и извеснога паднућа Никшића.
Неколико дана прије тога бијаше у
помоћ г. Пејовићу послан војвода
Сочица, те резултат њихове мислије
видимо изражен у данашњем телегра-
му, који нам јавља, да су Турци на
Језерима до ногу погучени. 600 мр-
твијех остаде на бојишту а 100 за-
робљенијех, шта више, да је један
дио војске са три тона окољен.

До овога часа немамо извјештаја
о судбини овога окољенога турскога
одјела, но уздамо се у храброст
нашијех витезова, да ће бити повољна
по наше оружје.

О паду Никшића недобисмо до
овога часа никаквих потанкости из
главнога стана, но очекујемо их за
један од првијех бројева. Топико
стоји, да се је град предао безуслов-
но, и да је витешки освојитељ према
заробљеницима показао милост и ве-
лудујење, к квој једва сртамо у ратној
историји. Ово је дало побуде многи-
јем турекијем обитељима, које бијаху
веће поселиле пут Спужа и Моста-
ра, да се поврате св-ијем кућама и
предду у поданство Књаза побједи-
теља. О посуди чујемо толико, да је
пштена са војничком почашћу.
Чујемо да се и куле у Дуги предају.
И на јужном нашем бојишту било је
од неки дан крвавијех сукоба и то
опет на Фармацима и у Диношу, које
нам наш извјештај од јужне војске
потанко објашњава.

Са руско-турског бојишта саоп-
штавамо телеграм, који нам јавља
знамените успјехе рускога оружја
код Плијевне, који у том састоје, да
су Руси завладали висинама, господу-
јућим илијевањем околицом. Но за
чудо је, што после тога нема никак-
ве вијести ни с једне ни с друге

стране о даљњем операцијама и бо-
јевима. Ово затије да је наслућивати,
да Руси управљају своја вој. преду-
зећа како би Осман-пашу окољил,
избјегавајући до то доба навалу на
главне турске позиције. Руска поја-
чања, нарочито царска гурда под
Гурком, биће ових дана сва на
својем мјестима, те нећемо дуго че-
кати на главни судар, који се већ
можда и дешо.

Ратне вијести.

Од јужне војске 28. Авг: **Боју Фар-**
мацима и у Диношу 27. Авг. У два сата
прије зоре опазисше наше страже турску
војску око 5000 што низама што Мале-
сије, која је рано крајем Мораче до Бо-
туна с топовима из Подгорице дошла,
тако исто и испод Љешкопоља. Резерва
је турска стајала код топова више Бо-
туна. У познаток зоре удари том силом
уз Фармаке, па уз Михину и испод Ми-
хине од Бера. Војска наша бјеше овако
распоређена: Једна стотина од батаљона
Радоја Мушкина бјеше на Кокотима
спрам војске турске на Ботуну; друге
двје изнад Штека, а четврта стотина т. ј.
Круска до батаљона Сава Јокова, који је
био с војском од Берке стране, и с ко-
ијем небјеше више од 250 војника. Ово
нешто војске са својем командиром до-
чека десет пута од нас надмоћнију силу
турску и ту се крваво с њима тукла
пуна четири сата, док их неприћера до
у само Љешкопоље. При свем том, што
је толико Турака било, ипак платили су
осам пута више но ми. Рачуна се губитак
турски 72 мртва осам рањених, но њи-
хову казивању. Од нашијех свега 9 мр-
твијех и 22 рањена. Међу њима је храбри
командир Сава Јоков и још један официр
Илија Дојчин, који су тешко рањени.

Како види војвода Марко Миљан-
ов да су Турци ударили на Љешњане,
намисли, да би истијема мало олакшао и
одма кренуо са неколико војске пут Под-
горице. Кад али Турци ставили умама од
Рибнице до више Диноша. Чим наказа на
њих ово наше војске а они просири ват-
ру, на глас које скочи сва наша војска
са својем храбријем војводом и напале
на непријатеља, који одма остави своје
позиције и побјеже до у саме Диноше, где
се затвори у куће. Наши су Турке ће-
рали и мимо Диноша до цијевне. У то
Турцима прискочи у помоћ и она војска

која је била у боју с Љешњанима и то
највише коњаници и ту се још жешћи
бој продужи који је трајао пет сати, у
којем Кучи као и ваза, одрже побједу.
По казивању самијех Турака пало их је
на тој страни на мртво, преко 100 осим
овијех, те су остали мртви на бојноме
пољу, а рањенијех мора бити много више.
Од Куча погинули су 4 на мртво, а де-
сет рањенијех. У овом боју Кучи су до-
пирали и до саме Подгорице, где су у
Драчу неколико кућа запалили.

Данас је код нас било усљед те по-
бједе велико весеље.

О бојевима на Шипки саопшта-
ва дописник «Дели Њуса» овај извјештај
писан 12. Августа:

(Продужење).

Много је већ о јакости Шипкиних
позиција говорено. Ја се стијем неслажем.
Ако тијех позиција небране на широке
поразмјештане силе, може се на њи лакше
напасти, па их је тешко бранити; јер ја-
кост позиције независна о њезиној стрмно-
висини, ван о томе, да има пред собом
отворену околицу, којом се може владати
и да се ватра може на опасне тачке
усредоточити. Но у том је управо слабост
Шипкина кланца. Из њега се неможе с
топови ударити на околне долине и брда
што их окружују. Цијемачка бригада може
се на 300 стопах под првом руском по-
зицијом приближити, а да небуде њезина
топовима паложена.

У данашњем боју бијаху с руско-
стране ове чете: Бугарска легија, једна
пуковнија девете дивизије под генералом
Столетовом, друга бригада исте дивизије
по генералом Дорожинским, стрјељачка
бригада под генералом Тозвинским. Друга
бригада 14. дивизије генерала Потрошев-
скога припјела о 9 ури изјутра под ге-
нералом Драгомировим. Сва војска стајаше
под заповјешћу генерала Радецкого те је
имала 20 батаљонах, номинално 17.000
љомака јака. Али свака је пуковнија
имала већ у пријашњим бојевима губитака

Операције почеше, чим је дан заби-
јелио. Стријељачка бригада Минскијеве пу-
ковније 9 дивизије удари на турску пози-
цију, која је владала десним крилом ру-
ским. У исто вријеме покушаше Турци и
свога положаја изнова, да обиђу Русе
разширивши лијево своје крило, да дубо-
ку долину, што их разтављаше превале
те се дочепају главница русима за леђима.
Тако се Руси и Турци у долини сукоби-
ше и борба се одмах заметну врло же-
стоко.

Стоје гледу на погледу
Сјетној кули — вилин-стану,
Сад у чемер затрпану;
Вилин-стану огњен-змаја
Пивљанина Баја. . . .

Баја! . . .

А ко незна тог јунака:
Трепет, ужас, бич турака? . . .
Ко тог не зна орла сива? . . .
Ко тог незна љуцког дива? . . .
Ко ли незна тога лава,
Ком се свуда ори слава? . . .
Још млађана око Баја
Продивљела пивска раја:
Зулум тежак, измет тежи,
Не зна раја куд да бјежи;
Ако к небу? — високо је;
Ако у море? — дубоко је;
Земља тврда, тврћи камен;
Ватра пржи, жеже пламен. . . .
Плаче раја, раја зебе;
Свијет куве, куве себе;
Бог не хоће да не живи:
За живот је турчин криви.
Бајо чује, Бајо гледа,
Своје браће триста бједа.
Слуша лелек, муке види,
Па се чисто себе стиди.
Лавско срце, лава дражи:
Окршаја да потражи,
Да с' обиде с тигровима,
Мимо звјерад звјеровима.
(Продужење се).

ПОДЛИСТАК.

Кула Баја Пивљанина.

(Легенда из XVII-а вијека).

Сијевао Ј. Сундечић.

„Amor fa bello — persin l'avello“.

Alcardo Aleardi.

На обали дивна мора,
Лавна мора од Котора,
Високога испод брда,
Стрна, гола, кршна, тврда:
Дражев-врта бјелука се,
И привлачи поглед на се
У дивни и пустари,
Ка' оаза у Сахари. —
За јуначка два-три скока
Дражев-врту са истока,
Стрше одма изнад мора
Рушевине стара двора,
Старе куле, сгодна стана
За витеза одабрана. —
Те видине црне, тавне:
Знак су тужан доби давне. . . .
Облаже их маховина,
Опсађује шипковина;
А брштан се уза стјење
На све стране вере и пење.
Отров-змије, густерице,
И јејине ноћне тице,
Сл'јени миши, боје ружие,
Запузаче жабе кужие:
По јуначком томе сбјегу

Смудају се сад и легу. . . .
Гдје се негда пресма врла
Извијала из ето грла:
Сад кр'јештавци креште само
Гадни људи љућу тамо. . . .
Гдје л' бијаху повјешани
Шарен-гује јатагани
Бригке ђорде димшиће,
Буздовани, зор-канице
Цеврдари, леденице,
Непромашне убојинце,
С челевкама, златни тоци
Храбру недру красноци,
И одора пушта, свака,
Што приличи за јунака:
Сад пауци пењу мреже. . . .
Да на јата муха преже. . . .
Гдје л' још хрзањ коња лака
Просјецао до облака:
Сад се чује једвимице
Кукањ црне кукавице;
Ил' кад Љута надме жваље,
Па неммо сјевер шаље:
Чујеш уку како уче,
Ка да паклен враг јауче. —

Стрши куда и пркоси:
Вихорова' загон сноси;
Сноси тучу, муљу, грома,
Страшна грома од полома. . . .
Морски талас кад најури:
Сдробљена га на-се тури;
Док с'новнице не насрне,
Па се исто сломљен врне. . . .
Ал' олуја пошто мине,
И ведрином небо с'ине,
Вјетар тане — море, паве,
Огледалом тек постане,

Мирно, тије, — као душа
Кад покоја власти куша:
Стрши кула, па с' огледа
С траговима својих б'једа;
Ама н'јема попут мрца
Над површјем чам се зрца.
Навлаш кад се море етакли,
А под с'јенком крај се пакли,
Док се злате стране ине
Благим сјајом мјесечине:
Ту' с' убавна створи слика,
Маштевита, чуднолика;
Те у груди — нам се буди
Њешто што нас пућем нуди,
Да дознамо повјест тијех.
Разваљина поноснијех. —

*
Дражев-врта до Котора:
Зал'јев ти је красна мора,
Дичан, чаран, да у Бога
Рјетко има подобнога.
Ам' и тамо с обе стране,
Ловчен-брда кршне гране
Пашу Зал'јев, — кој' се ствара
У језеро дивна чара. . . .
Као лабуд до лабуда,
Око њег се нижу свуда:
Варошнице, бјела села,
Дижућ своја ведрa чела,
Приморијем узоритим
И китњасто-рајевитим,
Гдје се слегло свако миље,
Гдје ли цијета свако биље,
Што под благим небом амо
Ми на југу уживамо. . . .
Све красоте те по реду,

Будућ да је обронак главица које су Руси посјели, го, моралоше руске чете незакончене сви у долину, те бијаху такођер изложене пушкама из густе шуме на обронцима турске позиције и топовима са главица, на којима су турске батерије постављене. Руске батерије прве позиције пуцаху додуше такођер, али само да протисају муницију, бацајућ зрње у густу шуму онако на срећу, али турска батерија на крајњем обзору била им је без двојбе згодним циљем, те би било добро, да су Руси на њу бацали неколико хитаца, да моралним утиском ојачају напредовање свога пјешаства. Ја мислим паче, да ова батерија дуже времена није ни муниције имала. Цеста је тако изложена, да је врло опасна, добављати муницију. Турци бијаху разирили одјеле стрјелаца, којим очито није била друга задаћа, ван да пуцају на све и сва, што би с руске стране опазило. Кад се ја успех, да занимиви приказ гледам, на моју биреду капу одмах навишам десетак турских стрјелаца. Пушкарање трајаше читав дан од почетка боја, докле год Руси нијесу турских позиција заузели.

Некоји штепски чистници, који су свим бојевима присуствовали, приповједаху ми потанкости о силама, које бијаху у боју, као и о борби прошлога дана. Турци заметнули су бој 21. Августа, ударајући на стрме стијене над селом Шипком. Руска посада у утврдама кланца састојала се тада из Бугарске легије и једне пуковније 9. дивизије, обавије пријашњим бојевима доста ослабљене, те су једва могле имати више од 3000 момака, затим 40 топова. Немогаху се надати помоћи од Трнове, која је 40 (инглеских) миља далеко. То бијаше велика погрешка. Посада бораше се храбро, те некаде Турцима ни једне материјална користи, према су они ваљеку линију руских околна на обронцима позиције св. Николе, на највишем врху Шипкина кланца, били отели. Руси бијаху на почетку својих околна поставили латуме, који управ овај час пренуше у зрак, кад се је предња чета турске јуришке колоне била над њима сакунула, тако да је како ми кажу, више Турака на комаде раздерано. Руси изгубили су први дан само 200 момака, понавјаше бугарске легије.

Групи дан, 10. ов., није бој био особито жесток, будућ да су Турци кунали, да издалека обиђу Русе с деснога и лијевога бока; одтуда дашго наваљиваху Турци врло упорито и узграјно.

Јуче ударнише Турци на руске позиције с приједна и бока, те проћераше Русе из предњих позиција. Овај пут осјетнише Руси главне погрешке својих позиција; њихову узину, отвореност и лакоћу, којом су се лако могле папати са стране и осамити. Срећом присијеше појачења, која још у хору отклонеше негзду, што је над Русима већ лебдила. Генерал Столетов чинио је, што је могао, али и он није могао творити чудеса, дочим с 5000 Турака њему у чело и бокове ударило. У то посјешним ходом присије из Селвија бригаде 9. дивизије под генералом Дорожинским и ова помоћ бијаше за Столетова неосјетљива. Бој трајао је читав дан, а кад је сунце нагнуло било на починак, бијаху се Турци с обје стране руском боку тако прикљили, те се је већ чинило, да ће Руси за најкраће вријеме бити опкољени и да ће се турске колоне, које су се пенале уз руске бријекулке, на другој страни, цесте за леђи руске позиције спојити.

Оба руска генерала у критични овај час, ће су од Турака могли бити опкољени, послале телеграм цару, у којем авише, чега се боје и разложише, што ће одредити, увјеравајући, да ће своја мјеста држати докле, докле нестигну појачења, да ће они и њихови војници свакако до последње капи крви држати се.

Бијаше 6 ури по подне, кад у боју наста станка, која ипак Русом небијаше од користи, будућ да су већ све њихове резерве биле у боју. Војници бијаху од напора, жеге, жеђи и глади ужасно измучени; три дана нијесу већ јела варили и већ нијесу Руси имали ни воде у својим шинјама. Сиromaни људи лежаху стезући на голим литицама, немарећ за то, што је на њи сипало турско зрње. За то издијегаше се с врхова околишних бријевова и из долинах безирестанка славолитно «Алах ил Алах!» — Залуду извињаваху обојица генерала за помоћи — емогоше ниђе ништа опазити.

Напокон разабра Столетов далеко угу колону, која се приближаваше. Тај оглед једним махом промијени положај, њи поскакаше на ноге, да гледају у даљину и кад виђеште, да им се помоћ прилижује, закликате громовито «ура!» проће неко вријеме. Предњи дио колоне рибљики се караули — али наопако.

То су коњаници. Зар је Радечки сам у толикој неприлици, да је послао коњаништво, да се по балканским гудурама, бије за пјешаштвом? Било како му драго, појачење је свакако, које се и одмах показа користијем, јер за час поче једна брдска батерија сипати ватру на турско тошнштво на опумљеној главици, с које су Турци десни бок Руса напастовали. Но мало за тијем стиже и пјешаштво, те удари на Турке с десне стране, тако да се је пза свакога дрвета, свакога камена и грма дизао дим од рускијех пушака. Бијаше то батаљун стрјелачке бригаде, којано је генерала Гурка на његово побједоносном напредовању пратила. Бригада превалила је 55 километара, незауоставив се ниђе; нити је је варила, нити спавала те заје сада у бој, непочинув ни толико да би само одахнула. Њезин генерал, храбри Звитински, прати ју, те удари на непријатељску позицију на врху шуме по крај деснога рускога бока.

Генерал Радечки, који је сам стрјелце дигао и тако дан у одлучан час сипасио, прише се такође са својем штопом уз цесту; морао је на три мјеста проћи кроз ватру турскијех пушака. Он се сједини с друга два генерала на врху близу батерија прве позиције. Као најстарији и највиши чистник по чину прими он од Столетова заповједиштво, признавши уједно његове извртне одредбе као и узграјност одпора. (Свршише се).

Д О П И С И.

КОТОР 29. Августа 1877 год. Прошле суботе појавила се међу нама чудна промјена. У јутро тога дана она магарско-аутономашко-турска чета, на главу које стоје ц. к. официри, (Упутите те официре на ријечи њихова цесара у Кашани, па нека се по њима равнију, ако су му вијерни. Пр. Уреди.) бијаше изванредно весела и облетивала амо тамо; по улицама се заустављала и у велики смјех ударала, а пред кафанама сједила, низ грло слатко сипала пиво, дубоке разговоре водила, па онег је у смјех ударала. Могао си чути из далеска: Руси, Црногорци, Турци, Дунав, Никшић, ама свезу разговора никако. С друге стране Которски Срби нешто изванредно сјетни и невесели, по улицама једва иду и то поникнутом главом, а пред кафаном сједе, ништа не говоре, рекао би човек: зашто су замијенили. Што може ово бити? — Да жив из коже изађем, јер ништа не знам, и тамап одлучио да кога нађем и питам, прође туда један мој пријатељ Србин, исто као и други невесела лица. Зовиух га и Богом га заклекх, да ми каже, ако што зна. Шта ћеш виђети! Из Цариграда јављају чудеса: Руси хаметом потучени и натраг се преко Дунава повукли. Зар доста? А не! Чује: Црногорци страшно страдали пред Никшићем и морали Никшић за увјек оставити. Еле турска побједна свуда. — Насмјих се, по се наивно озбиљности прихватих, јер, да истину кажем, мало сам несимнега, па одмах рекох: У цијелој ствари може нешто и негине бити. Да Турци крушно лажу, знао сам, али нејерујем онет толико. Срећа нас обојице, да смо на отворено били, иначе ћасмо цукнути као оно пе давно турски монитор. Ласно нам је сада знати зашто се она магарско-аутономашка чета веселила а наши Срби мучали. Опростих се с пријатељем и кући отидох. Мира немам, па објед ме зову, ама знити немогу, од јада се на постељу извалам, неби ли ме сан свладао и мало одахнуо; чуда заспах. Нећу крити, јер знам да ћу кадли тада Богу одговорити, спавасам пуна три сата. Што сам снјевао, било би дуго причати; каваћу једино да сам се дигао ведрим и веселим челом и прорекох, да ћу добар који глас чути. Јошт се добро неоћуко, зачух неку грмљавину. Ваљда ће киша? А не; одавно се она с нама понавтила, па се неће тако ласно помирити с нама. Погледах кроз прозор и небо бијаше ведро. Дакле та грмљавина значи нешто. Обухох се и извиох. Шта видим? Срби котореки из дрмежа устали, трче амо тамо, од весела немогу ријеч изустити. Питам једнога, одговори ми једино: Никшић. Питам другога, онет: Никшић. Питам трећег и многе друге, и сви само: Никшић. Идем даље, сусретам магарско-аутономашко-турске елнове. Шта видим? Једва се мичу, у брк те не гледају, међу собом не говоре, лице им поблједило. Шта може бити? На жалост с њима не говорим, е би од њих чуо ваљда штогод, као што сам у јутро од пријатеља дочуо о руском и црногорском поразу. Фала Богу, најбох на онет истог пријатеља и не питајући га, овај пут сам ми рече: — Како сам у овај час остао неби знао казати, јер сам изван себе био. Фала пријатељу, те ме уздржао, да на

земљу непадне. Разтријезних се и не рекав с Богом пријатељу, полетим, да и ја коме ту новост приповједим. Али сам эле среће био, до тада ни дијете не оста, а да чуло није.

Грмљавина је све већа и већа бивала, и када зачух, да су то машкули на пазару, тамо отидо. Што ћеш виђети?! Пазар постао мјесто онћег весела; ту се из игра и пјева, ту се из пушака пуца а машкули одјекују, ту се на отворено софре поставиле, па се једе и пије, све у здравље Књаза Николе I. и његове војске. Помијешало се младо и старо, богато и сиромашно, слабо и здраво; из свачијег арла чути је: Живо Књаза Никола I! Доиста учинило ми се да сам у сред Црне Горе. Међутим се судон спуштио те ја у град. Онет имам што виђети и чути. Узнемири ли се Мађари и другови им, као да су живо сребро пошили. Трче градским главарима и ово изванредно, изненадно весело крете великозјаом; у име обзорејних зекона изискују да се конач стави овоме нареду, незнам пак јесули тражили да се главом кривци казне. Но Бог им опростио! Када они смију успркос цијеле Јевропе носити неке сабље неким пашама, и нека благодаренија Богу подизати за неке поцједје турске, зашто да не смијемо ми сућут нашу јавно изразити, прама Црвој Гори успркос, ако тако могу рећи, незнатна шака Мађара и другова им, који се међу нама налазе? — Еле им се жеља изјавила, паче да су мучали, тим би се и свршило, једну би само грку прождрили, али другог дана у пећелу тужни моралоше на срамоту још већу продријети, како ћемо виђети други пут докле саберем довољна предмета. Међутим до виђења;

Цетиње, 31. Августа — Јуче 30. ов. прослављен је на Цетињу имендан Његова Величанства Цара Александра на најевечанији начин. У 10 сати била је служба бојжа у овћешњем манастиру и послење ње «Тебе Бога хвалим,» же су присуствовали сви мјесни чинови и много оћинство. Чинодјејствовао је Преосвештени Госп. Митрополит уз им. владику, госп. Љубишу и више свјештеника. У подне био је у вел. госталишту свечан објед а у вече дао је, преузвишени Госп. П. А. Василчилов, који је и честитке примао, соаре, коме присуствоваху чланови «црвеног крета» и прва лица на Цетињу. При обједу и на соареу измијенивале су се многе здравце високоме свечару, славетскјим војскама, и њиховијем врховијем вођама. У вече било је валељено освјетљење града. Особито заслужују спомена велељени ватромети и бријесови пред великијем госталиштем.

Равеници из овћешњих болница честитали су своме врховном војсковођи и Господару освојење Никшића, услед чега су од Његове Свјетлости Књаза добили овај одговор:

«Хвала вам Мјји соколови. Ваше ране вазда су и Мјје ране. Но сада их с нама заједно лакше подносим, јер оне и јуначка смрг вашијех другова — а благо њима, јер ће довијек живети у успомену изшем — допсоше нам, помоћу Бога, велики овај успех нови и славу. Ако Бог да, под Никшића довијече за собом над власти турске над народом нашњем, коју сам с вама, Мојо јунаци, кренуо да избјавим. Брзо Ми оздравили и друго живјели!»

КЊАЗ НИКОЛА.

Овћешње руско друштво «црвеног крета» честитало је Свијетлом Књазу-побједитељу освојење Никшића, те је услед тога примило од Свијетло-истога овај одговор:

«Његовој Преузвишености, Господину Петру Василчилову!»

Руско санитарно друштво има са својих знаменитих услуга Мени и Мојој војсци правога удјела у нашој оштој радости због освојења Никшића. С тога ми је Ваша честитка особито пријатна, и Ја Вам најердачније захваљујем.

КЊАЗ НИКОЛА.

Телеграми „Гл. Црногорца“.

НИКШИЋ, 31. Августа: Црногорска војска под сенатором Петром Пејовићем и војводом Социном одржала сјајну побједу над Турцима, под Харрис-пашом у Језерима. Прко 600

само мртвијех, до 100 заробљенијех, три тона и један дио војске турске остао опкољен.

Орја-Лука 27. Августа: Јутрос ударнише Турци, око 5.000 низама и башибозука, на Фармаке, же их јуначки дочекало 250 Љешњана и шњима се пуна 4 сата бише, док их неразбихе и преко Мораче непрећераше. Губитак Турака, који бијаху јако изложени нашој ватри, велик. Пошто војвода Марко Миљанов опази за тај бој на овој страни, удари са Кучима на Динош, же је бој трајао пет ури. Губитак туреки голем. Потанкости у ниему.

Са свијех страна добивам телеграфске честитке на најновијем великом успјеху нашега оружја. Који је изазвао описиво одушевљење код свијех нашијех пријатеља и поштовача јуначкијех заслуга. Само некоје од прво сгивавшијех саопштавамо:

ПРИБИСЛАВ, 30 Августа: Последкем добити Никшића, столете препреке к разширењу Црне Горе, оборени витезнам Црногорцима срдачно честитање.

Обћинари Прибиславски. БЕЧ, 28. Авг Сретна вам добит Никшића града; живо КЊАЗ НИКОЛА; живјеле све Војводе и сва браћа!

О Г Л А С.

Изашао је из штампне и рашиље се на све стране:

„Панчевац.“

календар за народ за просту годину 1878.

Уредио З. Ј. Ј.

Наш календар је најстарији у реду честито уређенијех ерскијех календара. Ми смо се старали да га за ово 7 година увјек достојно одржимо, а од ланске године задобисмо за његова уредника господина З. Ј. Ј. познатога, увјенчаног ерског пјесника, који је «Панчевац» за 1877. својем пером тако удесно био, да га јавна критика као веома ваљано уређеног прогласи. Са те ваљавости, «Панчевац» је још прије нове године 1878. био до последњег комада расиродат. И то исто перо нашег омиљеног пјесника З. Ј. Ј. уредило је и за 1878. «Панчевац», па и лепше и богатје но за 1877. Ми ћемо овђе навести за потврду тога садржину његову:

1. дио: Календарски дио са означавањем нећелнијех уплата за друштва за међусобно помагање и нећелним еванђелијама. II. дио: 1) Поглед на прошлу годину. Од — и. — 2) Лука Филипов. Пјесма З. Ј. Ј. — 3) Опаچار. Спомен из љетинства. Приповјетка од Радана. — 4) Деветнајестом вијеку. По Милову. Пјесма З. Ј. Ј. — 5) Брат и сестра а о ђеци. (Поука). Написао — В. — 6) Да ли ће... Пјесма З. Ј. Ј. — 7) Кивијана и кашаљ. (Поука из јететике). Написао др. Ј. — 8) Не можеш ти зликовцу угудити! (По магарском.) Пјесма Ј. — 9) Оракулске изреке. (Шала) — 10) Торпедо (поука). Написао Ј. — 11) За чим жудим... (По Милову.) Пјесма Ј. — 12) Мудровања о понашању с људма. (Поука) Од... — 13) Афоризме разнијех писаца из разнијех времена. (Скупно их неко, који се закдео да неке жекама остати дужан.) — 14) Нов начин да погодиш какво ће вријеме бити. (Са 2 таблице.) — 15) Шаленоскоп. (Шала.) — Народне пјесме: 16) Чаји љешни цвијет. — 17) Највећи грјех. — 18) Светић Никола. — 19) Корисне биљешке. — 20) Пошта. — 21) Телеграми. — 22) Вашира — 23) Жребања свију Аустро-Угарскијех срећака. — 24) Лествице за жит.

«Панчевац» за 1878 увећан је и опет а штампан је на финој углачаној артији са финојем корицама.

Уредништво и издавачи трудили су се, да што већма задовоље читалачки свијет, пружајући му прави годишњи забавник у руке.

Цијена је «Панчевцу» 30 нов. заједно са жигом. Растурачи у књижари добијају 25 проц. рабата или по 22½ новч. комад. Према величини календара ово је најјефтинији календар ерски. Нарупбине се извршују тачно, брзо и с платом у наточ.

Господу која ја још нијесу наручила желега имати за се или за растураче, молимо да се што прије на нас обрате.

Панчево, 15. Августа 1877.

Књижара браће Јовановића
Добија се код нашијех познатијех комисионара у свијем ерскијем мјестима.